

**VESELI
PAJDAŠI
V GLEDALIŠČI**

THÁLIA

STR. 3

**BEJLI
ROURÁŠ**

STR. 5

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 15. februarja 2007 ☼ Leto XVII, št. 7

Slovenski kulturni praznik za porabske učence in dijake

»...ČE NAČRTUJEMO ZA VSE ŽIVLJENJE, VZGAJAJMO OTROKE«

»Če načrtujemo za eno leto, posejamo žito, če za deset let, posadimo drevo, če za vse življenje, vzgajamo otroke,« je povedal ravnatelj OŠ Grad Viktor Navotnik na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku, ki ga je priredila Državna slovenska samouprava za vse slovenske osnovno- in srednješolce prav na dan praznika.

Ob 8. februarju je učence, učitelje, vzgojiteljice, člane Državne slovenske samouprave in povabljene goste pozdravil predsednik omenjene krovne organizacije, Martin Ropoš, ki je med drugim dejal: »Slovenci po vsem svetu 8. februarja praznujemo dan slovenske kulture. Čeprav je ta dan povezan z žalostnim dogodkom, kajti leta 1849 je na ta dan umrl najbolj znani slovenski pesnik, France Prešeren, vsi Slovenci ponosno slavimo dan slovenske kulture. Kaj pomeni kultura za človeka posameznika, kaj za narod? Vse, kar je človeško.

S kulturo se sreča majhen otrok, ko mu mamica pripoveduje pravljice, ko mu babica zapoje prvo ljudsko pesem... Kultura nas objema, ko se sprehajamo med čudovitimi zgradbami, ki so jih načstovali in gradili arhitekti v starodavnih ali v današnjih časih... ko gremo v knjižnico in vidimo v knjige skrite sanje, misli, čustva avtorjev...

Program za letošnjo proslavo ob Prešernovem dnevu so pripravili učenci DOŠ Jožefa Košiča z Gornjega Senika. Na proslavi so sodelovali tudi učenci OŠ Grad

Tudi Slovenci, ki živimo izven Slovenije v Porabju, imamo svojo kulturno dediščino. Otroci v vrtcih, šolah in odrasli moramo poskrbeti, da jo ohranimo ter da spoštujemo vse tiste, ki nam jo posredujejo v katerikoli obliki...«

Da na gornjeseniški šoli načrtujejo za vse življenje, torej vzgajajo otroke, so dokazali s svojim programom, v katerem je pravzaprav sodelovala vsa šola. Učenci višjih razredov so sestavili recital iz najpomembnejših Prešernovih pesmi, povezovalka je predstavila nekaj glavnih potez Prešernove poezije. Potem so se zvrstile vse kulturne skupine, ki delujejo na šoli, mala in srednja folklor, pevska zbor, glasbeni krožek, gledališka skupina. Ker pač imajo na šoli le 55 učencev, nekateri učenci sodelujejo v dveh, treh skupinah. Največ aplavza so poželi najmlajši, učenci 1. in 2. dvojezičnega razreda, pa ne le zato, ker so »mali«, temveč ker so nastopali zelo samozavestno.

Program so zaključili učenci OŠ Grad, ki so predstavili odlomek iz Županove Micke. Prav zanimivo je bilo poslušati in gledati Linhartovo veseloigro, prevedeno v prekmurščino. Prevod so pripravili učiteljica in učenci skupaj, zato je še bolj dragocen.

M. Sukič

KNJIGA OD VELKE LJUBEZNI

Na kratko povedano je knjiga »Pesem Črnih mlak« ljubezenski roman, pravimo leko celou, ka je tou - erotična nanizanka, stera nisternoga med nami nalejci dobi, ka de jo rad štou. Na začetki vsakšoga poglavja je v domanjoj rejči spisana kratka vsebina vsega, ka de se v tistom poglavju godilo, dale pa je tou napisano v knjižnoj slovenščini, po »slaskom«. Za naše porabske bralce je Ružičova knjiga sploj nej preveč žmetna za razmeti, poleg toga se dosta vsega v njej ranč pri nas v Porabji ali indrik na Vogrskom godi.

ERNEST RUŽIČ: PESEM ČRNIH MLAK

Roman. Izdala založba Franc-Franc, s sodelovanjem Zveze Slovencev na Madžarskem, ki ju zastopata Feri Lainšček in Jože Hirnšek. Izšlo v knjižni zbirki med Rabo in Muro, M. Sobota 2006. Uredil Franc Just. Knjiga »Pesem Črnih mlak« je, na kratko povedano, ljubezenski roman, rekli bi lahko celo - erotična nanizanka, ki z lahkotnostjo pritegne bral-

lič pa lejpa Vida objavil Karel Krajcar. Kaže, kakor da Ernestu Ružiču gre za opisovanje resničnih oseb in dogajanja. Bralec sklepa, da v vsem sledi resnici: da so resnične marsikdaj žgečkljive erotične zgodbe, prav tako, da so prave osebe, ki so vanje vpletene, resnični pa so seveda le kraji, kjer se vse skupaj dogaja. Na koncu knjige manjka samo še znani varovalni stavek, kakor

Avtor Ernest Ružič na predstavitvi v Monoštru

ca. Za naše porabske bralce ni težko razumljiva, poleg tega pa je na začetku vsakega poglavja v domačem govoru napisana celo kratka vsebina tega, kar se bo v tistem poglavju zgodilo, nato sledi besedilo v knjižni slovenščini. »Pesem Črnih mlak« skuša zbuditi pozornost že s skrivnostnim naslovom. Na to še posebej lahko pomislijo bralci iz Porabja in vsi, ki poznajo staro pripovedko o Črni mlaki, iz katere se vsakih sedem let dvigne iz vode zvonik - in ki je nekoč vzela pastirja ... kakor je zgodbo v knjigi Kra-

»Vsi dogodki in osebe so izmišljeni, podobnost je zgolj slučajna«. Toliko dogodkov, krajev, ljudi in sploh vsega je, kar brez težav prepoznamo! Izrecno zapisan je na primer pisatelj Lainšček, pa lončar Dončec, kipar Király, profesor Francek Mukič, učitelj Karel Krajcar in še marsikdo ... tudi za slikarja, glavno osebo, bi si kdo mimogrede zamislil kak živi približek. Toda avtor je dovolj spreten, da bralca s svojo pripovedjo lahkotno pelje zdaj na eno, zdaj na drugo stran polja, po katerem ga vodi domišljija.

Osrednja oseba, slikar in profesor Andraž, morda že poznih srednjih let, ločen, se lovi v trikotniku treh žensk ter med umetnostjo in šolo, ki jima je osebno še najbolj zavezan. Naj poenostavimo: ena ženska, morda najpomembnejša, a poročena, ga privlači v platonično ljubezensko zadoščenje, druga ženska ga zaplete z močno seksualnostjo, tretja, najmlajša, nastopa kot nekakšna nevtralna prijateljica in ga zaposluje intelektualno. Andraž pri vsej tej zapletenosti položaja, v katerem večkrat plava kot zamašek na viharju vodi, išče neko osebno avtonomijo, notranjo svobodo, poljubnost odnosov ter po moško stereotipno razumljeno, divjoto erotiko. Nosilno temo romana ter metodo pripovedovanja lahko najdemo kar v knjigi, v naslednjih besedah (str. 68), zato jih povzemam: »Ljubezen, o kateri bi se zelo rada pogovarjala in zelo nerada o njej govorila.«

Avtor se veliko več in bolje kot z ženskami ukvarja z moškimi, z njegovimi načrti, nazori, pogledi, dvomi, iskanjem in izmikanjem, z oklevanjem med ženskami, saj jih osrednji »junak« doživlja tudi kot past, ogrožujočo njegovo »kronično zaljubljenost v umetnost« (glej str. 116). Taka zasnova literarnih oseb sodi v tipologijo berljive književnosti, kjer vodi predvsem radovednost, kako se bo razpletla napeta, z erotiko pogosto začinjena zgodba. Prav na koncu nas avtor preseneti z mitičnim vrhuncem, zapisanim s popolnoma drugačno fantazijo, kakršno sicer kaže skozi vso knjigo, tudi v variacijah na temo seks. Pravzaprav je literarni umik v mit in magijo dober ali vsaj možen izhod tudi v realnem vsakdanjiku, ki ga pogosto zaznamujejo odnosi, zaznavni v knjigi Pesem Črnih mlak. Najbolje ali najnataneje

Dogodki, pomembni tudi za Porabje

Veleposlanik RS Ladislav Lipič se je 2. februarja v Monoštru sestel s predstavniki porabskih slovenskih organizacij in inštitucij, med njimi s predsednikom Zveze Slovencev na Madžarskem Jožetom Hirnšekom, predsednikom Državne slovenske samouprave Martinom Ropošem, s poslovnim direktorjem Radia Monošter Francekom Mukičem, s članico predsedstva Zveze Slovencev, obenem vodjo gospodarske družbe Zveze Andrejo Kovač ter urednico časopisa Porabje Marijano Sukič.

Gospod veleposlanik je navzoče seznanil s pripravami na nekatere dogodke, ki bodo zaznamovali leto 2007 in prvo polovico leta 2008. Izpostavil je skupno sejo madžarske in slovenske vlade, ki naj bi predvidoma potekala oktobra 2007 na območjih, kjer živita manjšini. V prvi polovici leta 2008 bo Slovenija predsedovala Evropski uniji, to je priložnost, ki jo mora izkoristiti

tudi slovensko zamejstvo, zato se postavlja vprašanje, kaj lahko Porabje ponudi oziroma pridobi. Stekle so tudi priprave na zasedanje madžarsko-slovenske manjšinske mešane komisije, ki naj bi potekalo v dveh delih, prvi del seje naj bi bil spomladi, drugi pa jeseni, po skupni seji obeh vlad.

Ob reševanju tekočih zadev (šolstvo, infrastruktura, frekvenca za radio) bi morale slovenske organizacije postaviti prioriteten vrstni red najpomembnejših nalog, ki bi se jih ob tako aktivnem političnem dogajanju med državama dalo verjetno lažje uresničiti. Ali naj bi to bila infrastruktura (v prvi vrsti cestna povezava med dvema deloma Porabja) ali Slovenska hiša in zbirka na Gornjem Seniku, v kateri bi lahko delovala tudi turistično-informacijska pisarna ali kaj drugega, se bo potrebno odločiti v zelo kratkem času. Samo veleposlaništvo pa lahko posreduje in najde sogovornike za reševanje določenih nalog.

(Ur.)

bi jih označili kot nenehno približevanje in odmikanje, nekaj med iskanjem bližine in bežanjem pred njo, nekaj med ljubeznijo in niti ne plitvo erotiko.

Nazadnje, a ne najmanj pomembno je, da je »Pesem Črnih mlak« že dvanajsta knjiga (med njimi je nekaj zbornikov, nekaj pesniških zbirk in nekaj proze), kjer najdemo literaturo Ernesta Ružiča, pesnika, pisatelja in novinarja. Skupna lastnost

vseh Ružičevih književnih del je med drugim ljubezen - do ženske, do umetniške besede, do pripovedovanja in do krajev, ki geografsko ležijo v koncentričnih krogih na območju Slovenija - Madžarska - Avstrija. Njegov novinarski in leposlovnini interes se, drugače povedano, v večjem ali manjšem risu giblje najraje okoli tromejnika, ki oklepa njemu (in meni, če smem dodati) tako ljubo Porabje.

Peter Kuhar

Veseli pajdaši v gledališči Thália

„Narod živé v geziki. Narodnosti (nemzetiségek) tí. Gledališče je gledalo v rosagi živeči lidaj, vüpanj pa idealov”, etak začne svoje mišljenje v prospekti letošnjoga gledališkoga srečanja Javnoga sklada za narodne in etnične manjšine (Közalapítvány) v Budimpešti, direktor za programe Frigyes András. Pero Lásztity, s strani gledališke komisije Javnoga

bili na srečanju 2003. leta, gda je gledališka držina Nindrik-indrik ZS zašpilala igro Pismo iz Merike v gledališči „Pesti Vigadó”, 2004. leta sta se zglasili že obadve skupini, Nindrik-indrik z igro Sto je bujo sausa-da, števanovski Veseli pajdaši ZS pa z igro Na biroviiji. 2006. leta so samo Veseli pajdaši bili z igro Šaula včera, šaula gnes pa na letošnjom ranč tak, gda

varaša. Dočas smo leko kam prišli, smo se redno vönakraužili za mujs, vejpa tri-štiri poti so bilé zaprejte pred Parlamentom, stere so stražali redno gora opravljeni policaji, zajek za seov z grajkov. Ka nam v najlepšom spomini ostane, so umetniško bogastvo pa lepote bazilike sv. Štefana. Po ogledi Trga herojev (Hősök tere) smo si komautno vsedli v dvorano gledališča Thália, gde smo se leko srečali s peštarskimi Slovenci. Organizatorji so med gosti pozdravili gospau Lipič, ženo veleposlanika RS.

Veseli pajdaši so ranč tak razveselili publiko s svojo komedijo Kartešpilarge, v pravom gledališči, kak bi go oprvin vidli. Trj-dili so se, naj v najbaugšoj formi zašpilajo svoje vloge (szerep) z nauvo igralkov vred. Marijana Fodor, Marija Kosar pa Aniko Kovač so se potegnile v kaužo stari ledjenov, steri najvejšo veseldje majo v kartanji v vaškoj krčmeji pa v dobrom špriceri. Pokazale so, kašno poštenjé majo drügi pijanci pa oženjani moški v očaj stari ledjenov. Samo ka so se vsi trgé zanikoj volo vzeli za ženitev pa se njim je pršikalo se redno nacecati tü. Zakoj pa kak se njim spremenilo življenje, kak so leko tolerantne žene do tašni možauv, kak ji vejo porazmeti ali kak njim zapovejdajo, ji držijo v rokaj, sta pokazali Berta Dončec pa Irenka Svetec. Krčmarice (Gyöngyi Domiter) buma tü nejmajo léko delo nej s pijanci (v špili Pišta Žöks) pa nej z njinimi ženami. Tau igro je napisala pokojna Irena Barber, špilati go je pa nota navčo Laci Kovač.

Gda smo svojo düšo tü napunili z dobrimi čutenji, smo se veselo napautili domau. Igralcom se lepau zavalimo za pozvanje, za trjode pa njim gratulejramo. Javnomi skladi za organiziranje srečanja pa finančno podporo skupine, Državnoj slovenskoj samoupravi za ceringo vstopnin pa polonje pautne ceringe, Slovenskoj zvezi pa za pogostitev.

Klara Fodor

Gledališka skupina »Veseli pajdaši« na odru budimpeštanskega gledališča Thália (Foto: L. Kovač)

sklada, nas spaumni kratko na zgodovino srečanja manjšinskih gledališč. Prvo srečanje so si vözbrodili 1992. leta, gda so se zglasile štiri gledališke skupine, Hrvati, Nemci, Romi pa Srbi. Potejm so znauvič samo za deset lejt, 2003. leta, sprajli vküper srečanje, gda se je že nota pokazalo osem manjšin z desetimi gledališkimi skupinami. Na letošnjom srečanju je pa že edenajset manjšin predstavilo 16 iger. Srečanje je letos dobilo za nauvo ménje ARCUS (mavrica, szivárvány), ka dostafele gezikov, kultur, sodelovanj pa lepote ranč tak farbasto kak mavrica, ali v latinskem geziki arcus. Cilj ARCUS-a je kvaliteten, dober program poniditi gledalcom pa popestriti (színesebbé tenni) kulturno-umetniško življenje Budimpešte, najbola pa pomagati pri tejm, naj bau narodnostno gledališče priznani tau gledališkoga življenja na Vogrskom, med tejm, ka z enim zmananöja maust med evropskimi pa domanjimi gledališči.

Porabski Slovenci smo oprvim

so zašpilali igro Kartešpilarge. Letošnje srečanje je držalo keden dni, Veseli pajdaši so bili na redej v soboto, 3. februara v gledališči Thália.

Porabske skupine zvöjn špilanja se furt morajo brigati za tau tü, naj zavolé gledalcev bau pri slovenski igraj. Letos je vodja Veseli pajdašov Laci Kovač za en bus valaun lidi spravo vküper z Verice, Števanovec, Otkauvec, Slovenske vesi pa Varaša. Prišli so penzionisti, srejdnji letniki, mladi pa mlajši tü. Lepau! Naj se vsakši tak dobro pozna cejli den, kak srečno so vküper prišli, so se brigali Veseli pajdaši, so se napuna vrtili na busi z ijrašnje števanovsko palinkov, reteši Ane Ropoš pa pogačami, Zveza je kumar leko prišla na red. Tak brž smo gora prileteli do Székesfehérvára, ka smo obed meli že namesto djüžine. Gda smo opravili delo za svojo tejlo, smo se brigali za düjšo tü. V velkom varaši v Budimpešti nas je najprvin pozdravo podpredsednik Državne slovenske samouprave Ferenc Kranjec pa nas sprvodo na kratek ogled

USTANOVljena KROVNA Šolska komisija

Narodnostno šolstvo v Porabju doživlja iz leta v leto take in drugačne spremembe, žal, v zadnjem obdobju je mnogo več negativnih: demografska slika pokrajine je katastrofalna – čez nekaj let bo po porabskih vaseh le še tu in tam kakšen prvošolček, vsekakor premalo za vsaj skromen razred. Šolska politika je neizprosna: narodnostni razred naj bi štel vsaj 8 učencev. In v porabskih razredih je že zdaj tako število prava redkost. Kaj storiti? Stati križem rok in čakati, da bo kdo kaj postoril namesto vas? Mar nimata Slovenija in Madžarska kar nekaj, na vseh srečanjih, konferencah in simpozijih, tako zelo opevanih in hvaljenih meddržavnih sporazumov, ki bi menda naj tudi Porabskim Slovencem zagotavljali enake pravice – tudi do izobraževanja v maternem jeziku, ne glede na število učencev – kot jih imajo v Sloveniji prekmurski Madžari? Ja, gospodje politiki in vam podobni, lahko je govoriti, pisariti in se trepljati po ramenih v toplih konferenčnih dvoranah in ob obloženih

V krovno šolsko komisijo sta delegirali obe slovenski organizaciji dva člana, k delu sta pa povabili tudi višjo svetovalko za porabsko šolstvo, mag. Valerijo Perger

mizah... In ugotavljati, kako je – seveda po vaših zaslugah – med državama vse idealno urejeno. Porabska šolska stvarnost pa je neizprosna: svetle gornjeseniške zvezdice prenovljene šole in razvijajoče se dvojezičnosti kar hitro zagrnejo grozeči oblaki števanovske negotovosti: vprašanja statusa šole, črna proračunska luknja, skrhani medsebojni odnosi in med vsem tem sicer dobronamerno novo občinsko vodstvo, ki si zelo prizadeva za pozitivne rešitve, a grehi preteklosti so skoraj nepopravljivi... In vsakega malo bolj poučenega opazovalca lahko stisne pri srcu, ko se srečuje z nedolžnimi, radovednimi pogledi nič hudega mislečih učencev... Njihova usoda bi morala zanimati učitelje in vodstvo šole in še koga vsa ta leta, ko so se problemi samo še poglobljali, odgovorni pa stali križem rok, predvsem pa z neznosno lahkostjo pozabljali, da gre za usodo narodnostne izobraževalne ustanove in da so tudi sami pripadniki narodnosti. Vsaj večina...

Ta, ne ravno rožnat uvod je bistvo vsebinskega dela, s katerim naj bi se v prvi vrsti ukvarjala novoustanovljena krovna šolska komisija v Porabju. Ustanovni sestanek je na pobudo obeh slovenskih krovnih organizacij potekal 24. januarja v Monoštru. Čeprav ima Državna slovenska samouprava svojo šolsko komisijo, ki je neposredna partnerica države (odloča, daje mnenja, priporočila in ocene v zvezi z zadevami, ki se nanašajo na narodnostno šolstvo), sta obe krovni organizaciji začutili potrebo po ustanovitvi skupne komisije. Sestavljena bo iz 5 članov, vsi so pedagoški delavci – 2 predstavnika Državne slovenske samouprave, 2 iz vrst predsedstva Zveze Slovencev in zunanja članica, avtorica tega zapisa. Poglavitna naloga komisije bo strokovno ukvarjanje z aktualno šolsko problematiko, dajanje mnenj in priporočil Šolski komisiji pri državni samoupravi, kot ena od prihodnjih nalog pa tudi ustanovitev Javnega sklada za porabsko šolstvo. Komisija bo o svojem delu sproti obveščala javnost. Seveda se člani zavedamo vseh težav in pasti na naši poti, prav tako ne pričakujemo čudežev, a verjamemo, da velja poskusiti, z zaupanjem vase in v pozitivne spremembe...

Valerija Perger

OD SLOVENIJE...

Na Kosovo odšlo 600 slovenskih vojakov

S slovesnim postrojem v ljubljanski vojašnici Franc Rozman - Stane se je na Kosovo podal 10. motorizirani bataljon Slovenske vojske, ki bo s 25. februarjem prevzel nadzor nad sektorjem Zahod in zagotavljal stabilnost, mir in humanitarno pomoč prebivalcem. Za naslednjih šest mesecev bo sodelovanje slovenskih vojakov v okviru mednarodnih sil KFOR na Kosovu pod vodstvom NATO tudi največji zalogaj za SV doslej. V okviru kontingenta SIKON 15 na Kosovo odhaja skupno 600 vojakov. Od tega bo 500 pripadnikov 10. motorizirane bataljona v okviru bojne skupine Sokol, ostalih 100 pripadnikov slovenskega kontingenta pa sestavljajo pripadniki vojaške policije, veterinarske in medicinske skupine, logistične enote, helikopterske skupine, skupine za povezavo, inženirski oddelek, nacionalni podporni element ter častniki in podčastniki, ki bodo delovali v večnacionalnih poveljstvih.

Po operativnim poveljstvom bodo prvič v zgodovini SV tudi druge oborožene sile - v bojno skupino Sokol vključena tudi četa 150 madžarskih vojakov.

Leta 2006 v Sloveniji živelo 2.011.614 prebivalcev

V Sloveniji je konec lanskega septembra živelo 2.011.614 prebivalcev, od tega 1.023.217 žensk in 988.397 moških. Število prebivalcev se je v tretjem četrtletju leta 2006 povečalo za 3.098 oseb, kar predstavlja 0,2 odstotka več prebivalcev kot konec junija lani. Večino prirasta prebivalstva oz. 85,7 odstotka so sicer predstavljali državljani Republike Slovenije brez tistih, ki začasno prebivajo v tujini (1333 oseb), in tujcev s stalnim prebivališčem v Sloveniji (1323 oseb). Konec septembra lani je v Sloveniji živelo 1.987.656 državljanov Republike Slovenije. Število vseh tujcev v Sloveniji je naraslo na 55.034, pri čemer so skoraj tri četrtnine vseh tujcev predstavljali moški.

Sakalauvski penzionisti so držali fašenek

Drüštvo sakalauvski upokojencev je prejšnji keden melo fašenek, ka ga vsikšo leto držijo v kulturnom domi. Zdaj so se zberali v tretjoj võri, pa se najprva malo pogučavali. V štrtoj pa so meli obed, te pa so eške fanke tõ djeli. Po obedi so stare videoposnetke gledali o borovom gostüvanji pa o nouvi meši našoga dühovnika. Vodja kluba, Margit Makoš, mi je pripovejdała malo o tom drüštvi.

»Mi tü v Sakalauvci mamó klub penzionistov že od leta 1998, tak ka k leti mo svetili deseto ob-

so bola stari dje pa več ne morejo, tisti pravijo, ka več ne do šli. Sé v Sakalauvce leko pridejo, dapa daleč ne morejo titi. Dapa pravim, zdaj nas je 27, zdaj pá djeso tašni, ka so pravli, ka kujstanejo k nam. Čakamo jih radi, če pridejo.

Gnes smo vtjüper prišli, ka mamó fašenek. Tau vsikšo leto držimo. Lani smo ga mogli na Gorenjom Seniki držati, ka je tü vse raztrgano bilau, ka so kultur popravljali. Tam pa so Senčarge tõ meli fašenek, tak ka smo eške več vidli, kak smo

Člani kluba penzionistov v Sakalauvci so si poglednili film o tom, kak so gnauk svejta baur vlekli

letnico. Zdaj mamó vse vküper 27 členov. Do tega smo se sploj dobro poznali, radi vküp ojdimo, na leto večkrat kama demo, gnauk šegau mamó malo daleč titi. Eno trikrat pa tü v Sakalauvci vküp pridemo, ka malo špejk pečemo pa tašo kaj. Na Gorenjom Seniki smo tõ bili, gnauk smo bili na Janezovom brejgi, te na drugo leto smo pa ojdli na Grbenjšček. Pa te tašnoga ipa mi furt tam djejmo. Z avtobusom se pelamo gora na Gorenji Senik, te tam po cejli bregaj zapojdimo pejšti vse, pa te nota pridemo nazaj v ves pa demo na obed. Tau se vsikšoma sploj vidi. No, da pa daleč tõ šegau mamó titi. Lani smo sploj daleč ojdli, na dva dni v Szeged, Ópusztaszer. Vsikšoma se je trno vidlo, ka so prajli, ka do tega, ka smo ojdli, eške nikdar nej tak dobro bilau, pa eške so nikdar nej tašo lejpo kaj vidli kak tam. Tam v Ópusztaszeri, tisto ka je tam, ne moreš ranč z rečjav tapovedati, tisto samo leko vidiš.

Zatok malo pejneze tõ vtjüperemo, pa te tak zatok demo. Ej nas je bilau že več tõ, dapa steri

brodili. Na Gorenjom Seniki za fašenek v krčmej eške graubo plešajo. Te so nas gorapozvali pa smo tam bili.«

Pripovejdała je tüdi, kak je bilau gnauk, kak so inda fašenek meli, gda so eške mladi bili:

»Tak je bilau, ka so igrali na fašenek v krčmej. V tretjoj võri so začnili igrati. Taša šega je bila, ka so doma šunko küjali pa kroflina pekli, pa so te vse nesli v krčmau. Kak so vtjüper sejdli, so te na stole võsklali pa tam djeli pa pili. Pa gda so plesali, te so fejst na vistja skakali, ka pravijo, če više skače, vekši len zrašte. Dapa gda je paunauč sé išla, je vsikši domau išo. Te so enjali igrati. Tistoga ipa so tü ciganiji igrali. Tau je sploj lepau bilau, dja sam sploj rada plesala.

Četrtek je pa mali fašenek, te so ciganiji bögö (bas) »pokapali«. Tisto je tõ tašo lejpo bilau. Igrali so pa te bögö dola djali. Tam vsi kaulek so djaukali, ka je bögö mrau. Tau je znamenüvalo, ka se je začno post pa se je več nej smelo nej igrati pa nej plesati.«

Niki Vajda

Porabje v mojj očaj

Kama segne moj spomin, je bilau Porabje skaus v mojom življenji, ali odnosa do njega sam kak dejte nej mejla. Za mene je tau bila samo Madžarska, kama odi mama včit popejvat Porabske Slovence. Če glij je moja omama bila Madžarka, me je mama nigdar nej včila madžarščine. Nejsam ščela, zatau, ka se mi je nej vidla nej madžarščina pa nej Madžarska. Kak deca smo si tü dosta vicov na račun madžarščine zmislili. Ka se fčeli pravi »bere med«, troti pa »jebe, ne bere med«, ka je pejska kuča »lajoš kišta« pa radio »larmaš kišta«, je vsakšo dejte pri nas znalo.

Ali z lejti se je neka zgaidilo. Spoznala sam, ka sam tak jeziki kak državi delala velko krivico. Madžarščina kak tüdi porabska prekmurščina mi je v tom časi prišla v vüjo, Madžarska pa vsela v srce. Ešče posebno pa Monošter pa Števanovci, kama mamó vozim na pevske vaje, gda našomi oči kaj vcuj pride. Navadila sam se na lidi, pa rada se pošpancejram po vilicaj Monoštra. V Števanovcaj pa se sedem na klaup pri cerkvi, pa uživam v tišini. Teva dva bisera na meji dostakrat priporočam mojim pajdašom, zatau ka je v Soboti ešče izda bole Lenti poznani, kak pa te tau rosaga.

Tak je Monošter za mene grato prava mala metropola, z najbolje zapletenim krožnim križiščom, keroga sam ge koli vidla. Tak sam prvič sama skaus vozila s strajom, ka mo vse ta zmlatila, zatau mi je švic s čele teko. Pa sam se toga tü navadila. Zdaj sam že kak stari maček, gda letim skaus njega. Pa nej samo te, gda moram mamó na probo pelati. Tü sama se vsedem v auto, pa izlet doj vdarim, malo idem nabavit kaj na piac pa v Penny market, pa v hotel Lipo na kakše palačinke, te pa pomali nazaj proti daumi zavinem. Pa srečam kakšo mamino pevko, kere vse lepau slovensko gučijo, pa gda kakšo rejč spregučimo. Glij zatau se tam počütin sigurno. Sigurno zaradi Porabskih Slovencev, kere sam na Madžarskom spoznala. Znam, ka če bi se mi kaj zapletlo, pa si ne vejmo pogučati, se mam na koga obrnauti. K mojjim lidam, keri nej samo slovensko rejč držijo pri življenji, liki so tü nasmejani, gda koli jih vidim. Tak sam se navadila na lidi na Zvezi kak tü na ženske, s kerimi mama vsakšo srejdo slovensko popejvanje vežba. Te ženske pa rejsan leko samo občudüvlem, kak vrlo odijo na vaje. Za njih nega nej mraza, nej vročine, kera bi jih leko stavila, gda se peški pa z biciklinami po par kilometrov morajo pripelati na vaje. Glede toga so zaneslive, kak tüdi ostali, kere sam tam mejla priliko spoznati.

Zatau sam tüdi sama kak članica slovenskoga dobredelnoga drüštva Leo club Murska Sobota staučila z njimi v stik. Porabce sam v vsej tej lejtaj vzela za svoje, zatau sam bila vesela, gda smo s klubom šli s porabsko deco vküper vozit s čuni po Muri. Pa bili smo trno hvaležni, gda so prišli za dobredelne namene nastaupat v Soboto. Ešče zdaj se spominjamo v klubi, kak smo se lüšno meli tisti večer, gda so nam števanovska pa monoštrska gledališka skupina pomagali pripraviti večer komedije.

Porabci bi mogli držati vküper, pa s tem mislim tü na porabsko deco. Ene med njimi naša mama vči plesati pa popejvati v slovenskom jeziki. Gda jih gledam, sam srečna, ka so nej napravili napake tak, kak sam jo ges kak dejte. Znam, ka je ešče dosta dece okauli, ka se neščejo včiti slovenskoga jezika, tak kak sam se ges nej ščela madžarskoga. Mislijo, ka ga nedo nücali, tak kak sam ges mislila, ka nemo nücala madžarščine. Ali zdaj bi najbolje na cejlom svejti srečna bila, če bi si sama v gostilni znała bar kavo sprostiti brez toga, ka bi mogla v nemščini gučati s kelnarom. Glij tau mi je žalostno, ka sam kak dejte mejla priliko pred nausom, pa sam je nej ščela videti.

Simona Rituper

Milan Vincetič

Če je samo što gde v bližini omejno rouraša, me je polejala takša ica kak srejni najvejšoga leta. Pa nej samo zatou, ar je vsakši mejsec prišo k nam, bole zatou, ka sam mislo, ka rouraši živijo v rouraj. Vsigdar je samo oudpro dveri nej ka bi sploy pokloncko, njegve črne oči pa so se zapičile v mené, kak če bi me šče pogesti. Zatou sam se skrijo pod sto, on pa neje pa neje šče oditi. Nous sam si tiščo, ar je cejli smrdo po dimej pa po sajay, zatou sam bio gvūšen, ka je živo v samom pekli.

»Istina je, črni rouraši živijo v pekli, zatou so cejli vrageči,« mi je dopovedavo oča, gda sam cejli prestrašeni prišo vō. »Gledaj ga,« je pokazo na črnoga moža, šteri je po snežnom tiri vozo s prdašom, »s tistimi kefami, štere ma, pa more vsakši den pometati peč pa kotle v pekli, ar je tam vsakši den več grejšnikov.«

Gledo sam ga kak zaklani. Požejro sam sline pa molo Boga, ka toga črnoga stvoura nigdar več ne srečam.

»Kakši pa so te ruoraši v nebesaj?« sam pomodrūvo.

»Bejli kak sneg, mali,« me je oča poboužao po čeli, »bejli, ar so angleski.«

Tistoga večera sam si vtepo v glavou, ar mi je mama pravila, ka sam včasi dober kak angeu, ka mo za fašanej bejli rouraša.

Istina: cejli keden pred fašankom sam premišlavo, kak se morem oblejči v bejloga rouraša.

»Najbougše je, ka idemo k peki, ar so peki cejli bejli,« me je potolažo oča.

»Pa peki nejso rouraši,« sam se prouti postavlo.

»Kak pa misliš, ka pomejčejo peči, v šterij pečejo krūj? Če bi jih pomejto črni rouraš, bi se krūj zasmoudo,« je kcoj pravila mama.

Nikaj: gda sam se na fašanej gor zbūdo, me je na stoli že čako bejli rourarški gvant. Zabezekno sam od sreče, ar so bilé tūdi kefe bejle, pa tisti kolobar drodnate kefe, šteroga je rouraš noso prej k pleč kak pūkšo, tō. Prestapo sam okouli kak maček kouli vrele kaše, gda je poklonckala mama. Nikaj neje pitala, samo z očami mi je velejla, ka se moram friško gor napraviti, ar je fašanej samo eden den.

BEJLI ROURAŠ

»Belih sam ešče svoj živi den nej vidla,« se je začnila smejati.

»Taka nej, ar so angelski, vi pa mate delo samo s črnimi, vražečimi,« sam se postavlo.

Vala Bougi, ka sam meu nabrūšene peté, ar je skoučila po meklou.

»Tūdi ti boš grato vražeči, samo če te pravi rouraš sreča,« je kričala za menov, gda sam strajoma zavino k potoki.

Rejsan: obodo sam že skoro vse kuče, pri ništernij pa so že znali, ka sam bejli rouraš, zatou me nejso niti spitali, zakoj mam na sebi pekovsko oubo, lače pa kaput. Vseposejdi so me bili veseli, v mojj žepkaj je že cingalo dosta

Ne spoumnim se, kelkokrat je vdarilo v tōrmi, gda sam zavino k prvi kuči.

»Kusta repa, dugi len – fašanej je cejli den,« sam zapopejvo, gda mi je odprla debela gazdarca, pa mi stisnila v žepko neka drovnij pejnezov.

»Ka pa si ti, mali?« me je ščela poboužati po glavej.

»Bejli rouraš,« sam se friško odmekno, ar je mejla zamazane rokej.

pejnez pa tūdi fank sam se že prenajo.

Te pa naidnouk, kak če bi spadno z neba. Nej: kak če bi zraso iz tau. Bilou je že fejt kmično, pa ga zatou nejsam vpamet vzeo, gda se je kak kakšen pozoj postavlo pred mené.

»Ti boš z nas, črnih rourašov, delo nemake!« je zakrilo z rokami. »Ge pa si že vido, ka so saje bejle, če gli so z nebes?«

Otrpno sam. Pa zapro oči. Čako sam, ka de me njegva rouka, štera je bila naidnouk vekša kak od medveda, strousila kak slepovouš. Tūdi če bi šče, ne bi mogo napraviti niti stopaja. Kak koli: čūto sam njegve roké, štere so me kak pero zgidnile nekam visiko, te pa posadile na nekši stolec. Gda sam prišo k sebi, nejsan mogo vōrvati očem: posado me je na njegov moped, ga zakurblo, te pa pomali začno pelati po snežnoj tiri.

Prijo sam se za njegve rokave, ar je tū pa tam začnilo prdaša zanašati. Za šinjekom sam čūto njegvo vroučo sapo, štera je dišala po domači palinki, gda pa sva privozila na glavno cesto, bi od veseldja najrajši zadjufka.

Spoutoma sva se ešče stavila v gostilni, gde sam doubou pouleg pejnez tūdi dvej oranžadi. Kak koli jim je dopovedavo, ka obstajajo tūdi bejli rouraši – naj si samo poglednejo mené – bole so se smejali z njega. Gda se mi je že začnilo drejmati, me je pa posado na svoj prdaš pa zavino prouti mojomi doumi.

»No, sta kaj zmejtala?« se je oča postavlo na prag.

»Ges sam za pekeu, on pa za nebesa,« je pokazo na mené, »zatou drūg drūgomi ne odiva v zeldje. Je tak, mali?«

Prikumo sam, pa se pomali spravo s prdaša.

»Vej je pa bole črni kak ti, Karči,« oča neje mogo zadržati smeja.

»Neje črni, liki šekasti,« je pridala mama pa ponidila rouraši kupico klintona.

»Zdaj si takši kak naš žitek: malo bejli, malo črni,« se je oča pa, kak vsigdar, delo čednoga.

»Bole je takši kak kokošeči drek,« se mi je dugo v nouč motala v glavi rourašova opazka, za štero ešče gnesden mislim, ka drži bole kak pes djejša (ježa).

... DO MADŽARSKE

Poročilo preiskovalne komisije o jesenskih dogodkih

Tako imenovana komisija Gönczöl je 6. februarja objavila poročilo o vzrokih demonstracij in izgrediv septembra in oktobra 2006 ter odgovornostjo v zvezi z njimi. Poročilo ima skupaj s prilogami 260 strani, najpomembnejša njegova ugotovitev je, da je za dogodke lani jeseni odgovorna vsa politična elita, ob njej pa tudi javni mediji ter del madžarske inteligence na področju družboslovja. Komisija vidi odgovornost premira Gyurcsányja v tem, da je na začetku podcenjeval posledice govora v Balatonöszödu in ni predvidel možnosti politične krize. Komisija izpostavlja tudi odgovornost predsednika države Sólyoma, ki je s svojimi, velikokrat enostranskimi izjavami o moralni krizi države, v nekaterih zbuja lažne predstave, s tem pa ni pripomogel k vzpostavitvi in izboljšanju ustavnega reda. Komisija med vzroke jesenskih dogodkov uvršča poškodovano nacionalno zavest (užaljenost deportirancev, nasilno izseljenih, kulakov, politično preganjanih, ki so od spremembe sistema pričakovali veliko več, pravno in siceršnje odškodnino), bojazen pred novo politiko sedanje vlade, slabo komuniciranje omenjene politike ter namen opozicije, da bi strmoglavila sedanjo vlado. Poročilo ugotavlja tudi odgovornost policije ter drugih organov za javni red in varnost. Komisija je sestavila tudi nekatere predloge in priporočila, med njimi tudi spremembo Zakona o zbiranju in združevanju ter o svobodi izražanja, oziroma da bi bilo območje v neposredni bližini Parlamenta zaščiteno območje.

Kdo bo vodil liberalno stranko?

V mesecu marcu bo imela liberalna stranka (Zveza svobodnih demokratov) kongres, ki bo odločal tudi o novem vodstvu stranke. Dosedanji predsednik Gábor Kunce je že lani jeseni izjavil, da ne bo ponovno kandidiral za predsednika. Vse kaže, da se bosta za to funkcijo potegovala dva politika, in sicer Gábor Fodor, dosedanji vršilec poslov in stranki in János Kóka, gospodarski minister Gyurcsányeve vlade.

NAČRT PROGRAMOV ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM za leto 2007

Ponedeljek, 8. januar

Nadaljevanje začetnega in nadaljevalnega tečaja slovenskega jezika 2006/2007.

Sreda, 17. januar

1. seja predsedstva Zveze Slovencev.

Sreda, 31. januar

2. (izredna) seja predsedstva ZS.

Petek, 9. februar

Otvoritev **fotorazstave** iz Gorice v Italiji in predstavitev dveh knjig z naslovoma **Shojene poti 2.**, v spomin na Jožeta Vilda, in **Pesem Črnih mlak** avtorja Ernesta Ružiča v okviru slovenskega kulturnega praznika v Slovenskem domu v Monoštru.

Nedelja, 11. februar

Slovenski kulturni praznik v kulturnem domu na Gornjem Seniku. Predstavitev CD-ja ljudskih pevcev ZS Gornji Senik in premiera igre z naslovom **Djilejš starišov/Roditeljski sestanek** v izvedbi otroške gledališke skupine ZS DOŠ Gornji Senik.

Nedelja (pustna), 18. februar

Pustni ples in maskerada Društva porabskih slovenskih upokojencev v restavraciji Lipa. V programu bo nastopila FS Društva upokojencev iz Ljutomera.

Petek, 2. marec

Nastop **Vlada Kreslina** v Slovenskem kulturnem in informativnem centru.

Torek, 13. marec, ob 9. 00 uri in 10. 30 uri

Lutkovna predstava z naslovom **Zgodba o dobrem volku** v izvedbi Lutkovnega gledališča Ljubljana v kulturnem domu v Slovenski vesi. Predstave se udeležijo porabski vrtci.

Sobota, 31. marec

Koncert Folklorne skupine **Marolt** iz Ljubljane v gledališču v Monoštru.

Ponedeljek, 9. april

Velikonočni koncert po sveti maši v cerkvi v Števanovcih.

Premiera igre z naslovom **Najvekša vrejdnost** gledališke skupine **Veseli pajdaši ZS Števanovci** v domačem kulturnem domu.

Nedelja, 15. april

Premiera kratkih gledaliških iger z naslovom **Zabadanje in Kaulakvrat** v izvedbi gledališke družine **Nindrik-indrik ZS Porabje** in **Rdeča kapica preveč** v izvedbi **Mladega porabskega gledališča ZS gimnazije Monošter**.

Sreda, 18. april

3. seja predsedstva Zveze.

Nedelja, 22. april

Srečanje porabskih otroških amaterskih skupin Zveze Slovencev in cerkvenega zbora Gornji Senik v gledališču v Monoštru.

Sobota, 12. maj

Piknik porabskih kulturnih skupin v Sakalovcih.

Sobota, nedelja 19. in 20. maj

MePZ Avgust Pavel ZS Gornji Senik bo sodeloval na Mednarodnem srečanju slovenskih pevskih zborov „Pesem ne pozna meja“ v Trbovljah.

Sobota, 26. maj

Porabski dan v Sakalovcih.

Sobota, nedelja 2. in 3. junij

Ekskurzija predsedstva Zveze.

Sreda, 6. junij

Izlet Društva porabskih slovenskih upokojencev v Sárvár na Madžarskem.

Sobota, nedelja, 16. in 17. junij

38. Tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, ki se ga bo udeležil 35. MePZ Avgust Pavel z Gornjega Senika.

Sreda, 20. junij

4. seja predsedstva Zveze.

Od 24. junija do 1. julija

Tabor Za materinščino v Monoštru ali Aktivne počitnice na podeželju v Veliki Polani.

Nedelja, 8. julij

10. obletnica delovanja folklorne skupine ZS **Sakalovci** v Sakalovcih.

Nedelja, 15. julij

Predstavitev porabske kulture v Mosonmagyaróváru, Sopronu in v okolici živečim Slovincem v Mosonmagyaróváru.

avgust

6. mednarodna likovna kolonija v Slovenskem kulturnem in informativnem centru.

Sobota, 18. avgust

7. državno srečanje Porabskih Slovencev na Verici v soorganizaciji lokalne samouprave.

Od 19. do 26. avgusta

37. Koroška likovna kolonija mladih v Avstriji.

Sobota, 1. september

Tekmovanje v kuhanju „lecsója“ na Gornjem Seniku.

Nedelja, 2. september

Piknik Društva porabskih slovenskih upokojencev na Dolnjem Seniku.

Sobota, 8. september

2. športno srečanje Prekmurcev in Porabcev v Slovenski vesi.

Sobota, 8. september

Na vabilo TD Straža Novo mesto bo gostovala **Folklorna skupina** Gornji Senik.

Sreda, 19. september

5. seja predsedstva Zveze.

Sobota, 13. oktober

1. Srečanje slovenskih folkloristov v gledališču v Monoštru.

Ponedeljek, 5. november

Začetek jezikovnih tečajev 2007/2008.

Sreda, 14. november

6. seja predsedstva.

Petek, 16. november

Literarni in glasbeni večer.

Sobota, 25. november

Srečanje Društva porabskih slovenskih upokojencev ob koncu leta v Slovenskem domu

december

Decembrski in novoletni običaji: licija, betlehemski koledniki v izvedbi porabskih osnovnošolcev

PREDSTAVITEV KNJIGE

V današnjem času je pomembno, če se predstavi knjiga. Na žalost se dandanes premalo bere, sploh pa mladina. Mislim, lepšega ni, če prebereš nekaj in se dolgo let spominjaš na doživetje. Sploh pa takrat, če imaš možnost še enkrat v roke vzeti že prebrano knjigo.

Za Urško Gallos je Lavrinovo priznanje prvo priznanje, Avtor knjige Ferenc Čuk in profesorica Ibolya Becker Keserű

Na Dolnjem Seniku so 27. januarja predstavili novo knjigo Ferenc Čuka, ki tudi sam izhaja iz tega kraja. To je njegova druga knjiga. Predstavitev je organizirala nemška manjšinska samouprava. Knjižnica se je napolnila s Seničani. Prišli so mladi, stari, Slovenci, Nemci in Madžari. Predsednica nemške samouprave je pozdravila navzoče in je zaprosila gospo profesorico Ibolya Becker Keserű, naj predstavi knjigo z naslovom „Se résvét, se gyűlölet“ (Niti sožalje, niti sovraštvo). Zgodba se dogaja med letoma 1947 in 1956. Govori o življenju v tistih težkih časih.

Po uvodu je sam pisatelj govoril o knjigi. Zahvalil se je za možnost, da se lahko predstavi v vasi svojih prednikov. Znano je, da je tudi slikar. Zahvalil se je Državni slovenski samoupravi, ki je odkupila njegove slike in s tem denarjem je kril stroške izdaje.

Veseli smo, da smo bogatejši za knjigo, ki govori tudi o našem kraju. Ponosni smo na gospoda Čuka, ki pravi, da se dobro počuti med nami in v svojih knjigah rad piše tudi o Dolnjem Seniku. Čestitamo mu in mu želimo veliko uspehov pri njegovem delu.

V imenu slovenske manjšinske samouprave Dolnji Senik: Marija Čato

OTROŠKI

Rozika Čeh

Kak smo se včili v nedličkoj osnovnoj šouli

Mi, deca z Gajiča, smo jako žmetno čakali tisti den, ka mo začnoli oditi v šoulo. Doma so nam povedali, ka naj poslušamo maloga lapca, gda de ružo po bobeni i šteo s papira: Na znanje se vam davle... Deca morejo priti v šoulo...

Rejsan smo bili zadovoljni, tudi gizdavi, gda smo šli po našoj vesi. Prvi den nas je leko pelo eden od starišov, ka je Nedlica jako duga ves. Trbelo si je zapomliti, po šterom kuniki moramo iti, ka ne bi što zabloudo. Sprijala nas je vučitelica, ništernoga malo pobožala, nej je pa znala gučati po našem, ka je prišla s Kranjskoga. Vej smo ranč nej vsega razmili, ka smo se záto malo bojali, telko je bilo novoga. Obečali smo pa vsi, ka mo jo bogali i mo vrli. Tak smo se začnoli oboji mantrati: vučitelca pa mi, njeni učenci. Nikak nam je nej šteo iti v glavo kranjski jezik, kak smo mi pravili.

Stariše so nam doma pomagali pri včenjej, kelko so znali. Računstvo nam je šlo v glavo, jezik pa zlejka ne. Tü smo bili v velkoj nevoli. Najraj bi gučali kak doma. Šče zdaj znam, kak so se edna mamca (babica) zmešali, gda je njüva vnükica prinesla opravičilo. Napisali so, ka je Micka nej mogla priti v šoulo, gda je šoudež, ka je nej mela deževnika. Ništerni učenci so skimavali z glavami, drugi se smejali pa so pravili, ka bi naj napisali,

ka je mela strgano marelo. Te bi vsakši razmo.

Ednouk smo zvedeli nikaj jako veseloga za vse. Meli smo se dosta včiti, tüdi pesmice na pamet. Meni se je najbolje vidla Stoji učilna zidana... Te je pa edna učenka, važna čefka v razredi, prevzela komando za vse dekile. Skrile smo se na dvorišči v eden kout, ka nas nišče ne bi čüo, ka mo si zgučavale. »Znate, ka vam povem,« je čefka začnola, »zdaj je za nas vse jako važno tou, kak se doma včimo. Za špilanje nemamo več nikaj časa. Zvedla sam, ka trebej napraviti, ka mo vse znale brez trüda, brez včenja. Gda mo večer šle spat, te si naj vsakša dá pod vankiš zvezke i knjige, pa de te znala, ka njoj vse pride sámó od sebe v glavo. Probajmo! Samo dečkom i starišon nikaj ne smejte povedati!«

Komaj sam čakala, ka se zvečeri. Spala sam vküper s teticov Veronov na velkoj posteli. Pazila sam, ka me nedo videli, ka bom delala. Najprle sam djala vse šolske zvezke i knjigo pod debeli prt, te pa šče gor vankiš. Gda je že bila kmica, sam samo čüla, kak so se odprle dveri, ka so prišli tetica spat. Malo so poglédnoli, kakša je posteo i bili zadovoljni, ka je bila fajn potepkana. Te sva si zmolili Sveti angel, varuh moj..., se lepo prekrižali, pa sam že čüla, kak tetica frčejo. Jes sam nej mogla zaspati, ka me je jako moto visiki vankiš. Po posteli sam se premetavala se pa ta, ka sam tetrico zbidila. Naednok sam čüla: »Ka se ti gnes telko meleš? Maš vročino? Te noga boli?« Nikaj

sam nej pravila, bila sam tüo kak müš. Gda sam se naraji obrnola, te sam začütila, kak se je poškaló zvezek pa zleto pod postelo. Vej sam si več ne vüpala redno odiavati. Ne vem sama, v kakšom straji sam prespala noč. Prlé sam se zbidila kak tetica i vpamet vzela, ka so zvezki pa knjiga bili nakli. Friško sam gor skočila i se vlačila pod postelov. Te so se tetica obüdili pa so se šče bole zusagali kak jes, ka so mislili, ka sam spadnola dol s poste. Brečali so: »Ka delaš? Bog pomagaj! Se ti je kaj zgodilo?« Jes sam samo naednok vse gor pobrala i djala v cecker, ka so šče tetica ranč nej znali, kakši cirkus sam si napravila. Več sva si nikaj nej o tom gučali. Zajtra zaran sam odbežala v drugo ižo, ka me naj nišče ne čüje, kak bom vse ponavlala. Štela sam sama sebe poslušati, kak bom znala novo pesmico. Odprla sam knjigo i premetavala zvezke. Vpamet sam jemala, ka je v mojoj glavi nikaj ne novoga, ka se tak počütim, kak če bi v njoj mela slamo ali sečko. Pred seov me je bilo sram, ka sam čefki vörvala. V tom premišlavanji sam bila sama, pa sam vseglj mela srečo, ka sam v šouli nikaj ne bila pitana tisti den, ka sam samo jako pod klop gledala, gda so gospa vučitelca spitali. S pajdašicami sam nej gučala nikaj o tom, kak so se one včile, ka me je bilo sram, če bi zvedele, ka sam šče mela tak dečinsko pamet. Ne vem, če so druge bile bole čedne kak jes.

NA PREŠERNOVEM DNEVU

KOTIČEK

Recital Prešernovih pesmi so pripravili učenci višjih razredov DOŠ Gornji Senik

Učenci dvojezičnih razredov so nastopali zelo samozavestno

Otroška gledališka skupina ZS je predstavila igro Roditeljski sestanek

Učenci OŠ Grad so odigrali odlomek iz Županove Micike v prekmurskem prevodu

PETEK, 16.02.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 JASNO IN GLASNO, 11.35 DUHOVNI UTRIP, 11.50 V 80 ZAKLADH OKOLI SVETA, ANG. DOK. SER., 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.30 ROŽMARINKA IN TIMIJANKA, ANG. NAD., 14.25 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 MALI MOZART, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: OTOŠKI STRAHOVI, 16.25 ŠTIRJE PROTI ZLODEJU, NEMŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 ZNOVA ODKRITI STONEHENGE, ANG. DOK. ODD., 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 ŽELEJČKI, RIS., 18.45 PUJSA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ZAČNIMO ZNOVA, DRUŽ. NAN., 20.30 NA ZDRAVJE!, 21.50 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 KULTURNI PREGLED, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.20 ZNOVA ODKRITI STONEHENGE, PON., 1.10 DNEVNIK, 1.50 INFOKANAL

PETEK, 16.02.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.15 SLOVENSKI VENČEK, 13.10 FRASIER, AM. NAN., 13.35 NE IZGUBI LADJE, AM. FILM, 15.00 ŠTUDENTSKA, 15.20 ZDAJI, 15.50 LESTVICA NA DRUGEM, 16.40 SP V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (Ž), 22.30 POMARANČE NISO EDINO SADJE, ANG. LIT. NAD., 23.25 VEM, KDO SI, ŠPANSKI FILM, 1.15 ZAČETNIŠKA SREČA, ANG. FILM, 2.45 INFOKANAL

SOBOTA, 17.02.2007, I. SPORED TVS
6.05 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.55 POLNOČNI KLUB, 12.10 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 UMKO, 14.00 OBISK V AKVARIJU, POUČNA ODD., 14.10 VRTILJAK, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 VRTILJAK, 18.40 POZABLJENI IGRAČI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, UTRIP, EUTRINKI, 19.55 AMELIE, FRANC. FILM, 21.55 HRI-BAR, 23.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.35 POD RUŠO, AM. NAD., 0.30 ZAKLETA DVOJČKA, KAN. FILM, 2.10 DNEVNIK, 2.25 INFOKANAL

SOBOTA, 17.02.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 6.55 ŠTUDENTSKA, 7.15 TEKMA, 8.05 TARČA, 9.40 SP V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (M), 12.30 SKOZI ČAS, 12.40 SP V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (M), 17.00 ZDAJI, 17.25 LP V ROKOMETU, KRIM MERCATOR - AALBORGH, 20.00 SLOVENSKI MAGAZIN, 22.15 5 LET SKUPINE BIG FOOT MAMA, KONCERT, 23.30 VRTILJAK, 1.30 VRATOLOMNA VOŽNJA JANE HALL, ANG. NAD., 2.25 INFOKANAL

NEDELJA, 18.02.2007, I. SPORED TVS
7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 9.50 ŠPORT ŠPAS, 10.20 SVET VODNIH ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 10.50 NA OBISKU, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.30 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA - VIKEND PAKET, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 KRAVICA KATKA, RIS., 18.45 SNEŽINKEC FLOK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, ZRCALO TEDNA, 19.55 SPET DOMA, 21.45 DRUŽINSKE ZGODBE, 22.40 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.00 POZDRAVLJENA, BABILONIJA, IT. FILM, 0.55 DNEVNIK, 1.20 INFOKANAL

NEDELJA, 18.02.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 7.45 SKOZI ČAS, 7.55 TV PRODAJA, 8.25 KULTURNI PREGLED, 8.40 SLOVENSKI MAGAZIN, 9.05 MED VALOVI, 9.40 SP V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (M), 15.15 EP V UMETNOSTNEM DRSANJU - REVIIJA, 17.15 KONCERT, 18.20 FILM, 20.00 ČUDEŽNI VLAK, FRANC. DOK. ODD., 20.50 FRASIER, AM. NAN., 21.30 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.15 POKVARJENA DEKLETA, ANG. NAD., 23.05 UMETNOST GLASBE IN PLESA: KIROV PREDSTAVLJA NIŽINSKEGA - POLOVSKI PLESI, ŠEHEREZADA, 0.05 INFOKANAL

PONEDELJEK, 19.02.2007, I. SPORED TVS
6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.50 MOJ POKAL, IGR. FILM IZ IZRAELA, 11.05 SANJSKA DEŽELA: V VRTINCIH ENERGIJ - KAMNIK, RAZ.-POT. SER., 11.30 ŠTIRJE PROTI ZLODEJU, NEMŠ. NAN., 12.00 KOLUMB IZ PLEČNIKOVE ŠOLE - PORTRET DANILA FÜRSTA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SPET DOMA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 TELEBAJSKI, OTR. NAN., 16.05 SEJALCI SVETLOBE: NEDOKONČANA ZGODBA, OTR. NAN., 16.25 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: VRTEC, 16.35 BINE: PUST, LUTK.-IG. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 SUROVA NARAVA, ANG. POLJ. SER., 18.30 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 NINA NANA, RIS., 18.45 JOKO! ŽAKAMOKO! TOTO!, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ROŽMARINKA IN TIMIJANKA, ANG. NAD., 20.50 OSMI DAN, 21.20 PRVI IN DRUGI, 21.50 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 DEDIŠČINA EVROPE: ZRAČNI MOST, NEMŠ. NAD., 0.30 SUROVA NARAVA, PON., 1.20 DNEVNIK, 2.00 INFOKANAL

PONEDELJEK, 19.02.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 12.55 ZNOVA ODKRITI STONEHENGE, ANG. DOK. ODD., 13.45 VRTILJAK, 15.45 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 16.30 SLOVENCI PO SVETU, 17.00 MOZAIK, 18.00 POROČILA, 18.10 TEKMA, DEBATNA ODDAJA ZA MLADE, 19.00 VSE O ŽIVALIH: ORANGUTANI, ANG. DOK. NAN., 19.30 MI ZNAMO, IZOB. ODD., 20.0 BITKA ZA POPOLNOST, ANG. DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ARITMIJA, 23.00 SOUTH PARK, AM. RIS., 23.20 CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: BARCELONA, 23.50 FILM, 1.25 INFOKANAL

TOREK, 20.02.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 12.00 DRUŽINSKE ZGODBE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 OBZORJA DUHA, 13.50 NA OBISKU, 14.20 OSMI DAN, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TABALUGA, RIS., 16.10 AFNA FRIKI: ZNANOST, POUČNA ODD., 16.35 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 VSE POTTI VODIJO K VODI, DOK. ODD., 18.10 RESNIČNA RESNIČNOST, 18.35 ANČINE NOGICE, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 20.55 TUNEL UPANJA, DOK. MESECA, 21.50 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 PODOBA PODOBE, 23.20 DOLGO-PRSTNICA, ANG. LIT. NAD., 0.10 DNEVNIK, 0.50 INFOKANAL

TOREK, 20.02.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.45 SUROVA NARAVA, ANG. POLJ. SER., 13.35 DOBER DAN, KOROŠKA, 14.05 GLAS(BE)NI VEČERI NA DRUGEM: ARITMIJA, 15.05 STUDIO CITY, 16.05 PRVI IN DRUGI, 16.25 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 LABIRINT, 19.00 TRENUTNO STANJE, ANG. NAD., 20.00 PAGANINI, IT. FILM, 21.20 SILENTIUM, AVSTRIJSKI FILM, 23.15 DOMOVINA, NEMŠKA KRONIKA, NEMŠ. NAD., 0.15 INFOKANAL

SREDA, 21.02.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.10 KNJIGA MENE BRIGA, 11.30 RESNIČNA RESNIČNOST, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 PODOBA PODOBE, 13.50 ODPETI PESNIKI, 14.00 TUNEL UPANJA, DOK. MES., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ŠOLA PRVAČOV II, RIS., 16.05 POD KLOBUKOM, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE ASTRA IN LOTA, 18.40 MEDO POPI, RIS., 18.45 VRAN DOKOLENKO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PUNČKA ZA MILIJON DOLARJEV, AM. FILM, 22.05 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.15 OMIZJE, 0.25 Z VAMI, 1.15 DNEVNIK, 1.55 INFOKANAL

SREDA, 21.02.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.30 GLAS(BE)NI VEČERI NA DRUGEM, 12.50 VSE POTTI VODIJO K VODI, DOK. ODD., 13.20 SVET VODNIH ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 13.50 BITKA ZA POPOLNOST, ANG. DOK. SER., 14.40 HRI-BAR, 15.45 LESTVICA NA DRUGEM, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.10 KALEJDOSKOP, 19.05 VIZUM ZA PRIHODNOST, BOS. NAD., 20.00 GLASBENA ODDAJA, 21.10 IMPROVIZACIJA V VERSAILLESU, SCAPINOVE ZVIJAČE, TV PRIRÉDBA PRESTAVE DRAME SNG LJUBLJANA, 22.35 KRISTIJAN KRAJNČAN CONTEMPORARY JAZZ ENSEMBLE, 23.05 OTROCI IN ODRASLI, FINSKI FILM, 0.45 INFOKANAL

ČETRTEK, 22.02.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.10 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 11.40 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 ZAČNIMO ZNOVA, DRUŽ. NAN., 13.50 PIRAMIDA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KLJUKEC S STREHE, RIS., 16.10 USPELI BOMO, KRATKI DOK. FILM IZ FINSKE, 16.25 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 ŠTAFETA MLADOSTI, 18.20 DUHOVNI UTRIP, 18.40 POLICAJ ČRT, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TEDNIK, 20.45 V 80 ZAKLADH OKOLI SVETA, ANG. DOK. SER., 21.50 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 KNJIGA MENE BRIGA, 23.10 GLASBENI VEČER, 0.55 DNEVNIK, 1.35 INFOKANAL

ČETRTEK, 22.02.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.20 SP V NORDIJSKEM SMUČANJU, TEKI - EKIPNI SPRINT (M IN Ž), 9.35 Z VAMI, 10.55 SMUČARSKI MAGAZIN, 11.20 SP V NORDIJSKEM SMUČANJU, TEKI - EKIPNI SPRINT (M IN Ž), 14.10 ČUDEŽNI VLAK, FRANC. DOK. ODD., 15.00 SP V NORDIJSKEM SMUČANJU, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 SLOVENSKI VENČEK, 19.00 Z GLASBO IN S PLESOM ... GLASE, DOK. FILM, 20.00 VOJNA V HARLANSKEM OKROŽJU, AM. FILM, 21.40 HUFF, AM. NAD., 22.35 POTNIK NA VSEH SVETIH DAN, FRANC. TV FILM, 0.15 SOUTH PARK, AM. RIS., 0.40 HANNA K., FRANC. FILM, 2.25 INFOKANAL

ZA SMEJ

Ka je tau?

Janoš pita: »Pepi, ka je tau...na stejni je, čarno je pa ma tri noge?«

Pepi preišlavle, te pa pravi: »Neman pojma!«

Janoš pa v smeji: »Ja, klavir (zongora)!«

Pepi se njemi prauti postavi: »Kak je leko klavir na stejni? Nauro ne guči!«

Janoš pa njemi nazaj: »Tebé pa naj nika nej briga, kak mam ge svojo kučo vó zriktano!«

Vrag de se ženo

Vsakši lübezen v življenji nüca. Na, pa se ešče sam vrag šču oženiti. Ali prakse je nej meu, pa je šču samoga Boga pitat, kak si naj ženo najde. Pa njemi on stanačiva: »Tak ti povem. Idi po parki pa füčkej za ženskami. Kera se obrne na füčkanje, tiste nej meti, ka je tista kurva.«

Vrag si dobro zapaumni tanač pa se v park odpravi. Vidi fejšt babo pa zafüčka... ali baba se obrne. Tebé nemo meu, si vrag preišlavle, ka si kurva. Ide dale, pa palik dobra baba pred njim ide. Zafüčka... pa se baba obrne. Na, pa sreča tretjo pa štrto, pa füčka, pa se vsakša obrne. Pa je že cejlo vóro füčko, pa nej sreče meu. Te pa vidi, pred njim ide ena lejpa mlada, lüšna, pa dobro rit je mejla. Zafüčka... ona pa nika, ide dale. Še idnauk zafüčka... pa pali nika, ne obrne se. Ešče tretjič zafüčka, ona pa nika...

No, zdaj pa mi povejte, ka je návuk te zgodbe?

Ja, če si nej kurva, te vrag vzeme!

Marta

Prišo je v ves velki funkcionar, ka de prej diskusijo meu. Pa se paški Marta gor po vesi, pa jo sauseda stavi: »Ja Marta, kama pa se pa tak paščiš?«

Marta pa cejla zalecana: »Ja, idem na diskusijo!«

Sauseda pa nazaj: »Ja, ka pa te tau je?«

Marta: »Nemam pojma, ali ge sam se za vsakši slučaj mujla!«

-SR-

SLOVENSKE ODDAJE NA MADŽARSKEM RADIU

Od 1. februarja 2007 naprej lahko poslušate slovenski program na srednjem valu (MW ali AM) **v nedeljo od 6.00 do 6.30 ure** na 1251 kHz (Regionalni radio), ponovitev pa **v ponedeljek od 13.00 do 13.30** na 1188 kHz (Prekodonavje /Dunántúl), v Budimpešti pa na 873 kHz (Kanal MR4).

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 5.200 SIT ali 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.
Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB